

forrás: http://mta.hu/mta_hirei/elhunyt-gecseg-ferenc-matematikus-az-mta-rendes-tagja-135164/

Elhunyt Gécseg Ferenc matematikus, az MTA rendes tagja

Életének 75. évében, 2014. október 6-án elhunyt *Gécseg Ferenc* matematikus, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a **Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar** korábbi dékánja. Az automataelmélettel és az univerzális algebrával kapcsolatos kutatások kiemelkedő személyisége, iskolateremtő tudós volt. Nevéhez fűződik a szegedi automataelméleti iskola és több informatikával kapcsolatos szak elindítása. Az alábbiakban közöljük a Szegedi Tudományegyetem Bolyai Intézetének, az SZTE Informatikai Tanszékcsoportjának, valamint az **MTA Matematikai Osztályának** nekrológiáját.

Gécseg Ferenc emlékére

Habár tudtuk, hogy súlyos betegséggel küzd, mégis mélyen megrendített bennünket a hír, hogy kollégánk, *dr. Gécseg Ferenc* akadémikus, a Szegedi Tudományegyetem emeritus professzora elhunyt.

Zalaváron született 1939-ben, középiskolába Keszthelyen járt. Egyetemi tanulmányait a szegedi egyetemen végezte 1957-től 1962-ig, amikor középiskolai matematikatanári diplomát szerzett. Ezt követően a Szegedi Tudományegyetem Bolyai Intézetében tanított és kutatott, ahol tudományos karrierje folyamatosan ívelt felfelé. Bejárta az egyetemi ranglétra fokozatait, 1976-ban akadémiai doktori címet szerzett matematikából, 1977-ben pedig egyetemi tanárrá nevezték ki. 1975-től 1993-ig *Kalmár László* utódjaként a Számítástudomány Alapjai Tanszék vezetője volt. 1990-ben a tanszék átkerült az egyetem akkor megalakult Informatikai Intézetéhez. Azóta *Gécseg Ferenc* ebben az intézetben dolgozott, utoljára a Számítógépes Algoritmusok és Mesterséges Intelligencia Tanszék professzoraként. Alapító tagja volt az Informatikai Doktori Iskolának.

Első kutatási sikereit az univerzális algebrában érte el, majd figyelme az informatikai rendszerek algebrai modelljeinek, az úgynevezett véges automatáknak a kutatása felé fordult. Cikkei számos fontos eredményt tartalmaznak, és új lehetőségeket nyitottak az automaták rendszerei működésének leírásában. Az

automaták kompozícióival és dekompozícióival kapcsolatos eredményei fontos szerepet játszanak többek között a digitális hálózatok komplexitásának vizsgálatában. Az 1970-es évek végétől kutatásai a faautomaták és fatranszformátorok elméletére irányultak. Ezen a területen elért eredményei igen jelentősek a gépi fordítás elmélete szempontjából. Három monográfiát, egy tankönyvet és nagyszámú tudományos cikket publikált vezető folyóiratokban és konferencia-kiadványokban.

Neve az Automaták algebrai elmélete (Algebraic Theory of Automata) című szegedi konferenciasorozat szervezéséhez is köthető, mely az 1970-es évek közepén fontos szerepet játszott a közép-kelet-európai régió és a fejlett nyugati országok tudósai közötti kapcsolatok kiépítésében és fenntartásában. Ezek a kapcsolatok máig hatnak. Sokan csatlakoztak kutatómunkájához Magyarországon és külföldön egyaránt. Oktatói és kutatói hatásának köszönhetően Szegeden létrejött egy nemzetközileg is elismert automataelméleti iskola. Több volt tanítványa ma már vezető oktatóként, illetve professzorként dolgozik. Tudományos munkája elismeréseként 1987-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává, 1994-ben a Finn Tudományos Akadémia külső tagjává, 1995-ben pedig az MTA rendes tagjává választották. 1989-től 1994-ig az Európai Elméleti Számítástudományi Társaság (EATCS) alelnöke volt. Több magyar és külföldi folyóirat szerkesztőbizottságában dolgozott. Rendszeresen kapott meghívásokat nemzetközi konferenciák programbizottságaiba. Az FCT 1981, FCT 1989 és ICALP 1995 konferenciák programbizottságában elnöki tiszteletet töltött be; ez utóbbi az egyik legrangosabb nemzetközi konferencia a számítástudomány területén. Személyes érdeme, hogy ezek a konferenciák Szegeden kerülhettek megrendezésre.

Számos alkalommal hívták meg külföldre vendégprofesszorként. Hosszabb időt töltött Kanadában a Manitobai, később a Nyugat-ontariói Egyetemen, Finnországban pedig a Turku Egyetemen és a Tamperei Műszaki Egyetemen. Barátinak mondható és máig gyümölcsöző kapcsolatot alakított ki az automaták és formális nyelvek finn kutatóival.

A kezdetektől fogva részt vett a tudományos és felsőoktatási közéletben. Többek között a JATE Természettudományi Karának dékáni posztját töltötte be 1987 és 1990 között. Emellett számos minisztériumi és akadémiai bizottságban dolgozott elnökként vagy tagként.

Gécseg Ferenc döntő szerepet játszott a szegedi egyetem kiérdemelten elismert informatikai oktatásának kialakításában, a magyarországi automataelméleti kutatások létrehozásában és nemzetközi szintre emelésében. Példaadó oktatói munkát végzett az egyetemen, és kivételesen magas színvonalú, nemzetközileg is elismert tudományos eredményeket ért el. Halálával súlyos veszteség érte a Szegedi Tudományegyetemet, a hazai és nemzetközi tudományos életet. Emlékét megőrizzük, munkáját folytatjuk.

SZTE Bolyai Intézet
SZTE Informatikai Tanszékcsoport
MTA Matematikai Osztálya